

К.е.н, Гончарова М.Л., к.е.н. Розкошна О.А.
*Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської
справи Національного банку України» м. Суми, Україна*

Фінансування інноваційно–інвестиційної діяльності підприємств

В умовах кризи фінансування інноваційної діяльності та низького рівня інвестиційної активності промислового сектору економіки України однією із ключових проблем є пошук і реалізація ефективної фінансової стратегії та моделі інвестиційно-інноваційного розвитку підприємств. Особливої актуальності набувають питання вдосконалення принципів, методів і підходів щодо фінансового забезпечення інноваційно-інвестиційних процесів, раціоналізації управління залученням інвестицій в інновації, а також обґрунтування оцінки доцільності такого інвестування.

Вважаємо, що в Україні необхідно застосовувати нові підходи стосовно інвестування, ефективні форми активізації впровадження інновацій з урахуванням інвестиційних джерел, збільшення питомої ваги підприємств усіх видів економічної діяльності, які використовують інноваційний продукт, розробки та втілення в практику механізму забезпечення надходжень до бюджету від інноваційної діяльності.

Загальну картину інноваційних процесів в Україні визначають такі галузі промислового виробництва, як: харчова та переробна промисловість, машинобудування, легка та хімічна промисловість, металургія. Дані галузі уособлюють в собі близько 80% усіх інноваційних підприємств і, як правило, відрізняються рівнем інноваційної активності, який на 3-5% вище ніж в інших галузях промисловості.

Так, найбільш привабливими для зовнішніх інвесторів є сировинні й переробні галузі промисловості, оскільки, ці галузі не вимагають значних попередніх інвестицій, а достатня для конкурентоспроможності якість сировини та напівфабрикатів, що експортуються може бути забезпечена і без використання досягнень науково-технічного прогресу.

Проте найважливішим завданням, яке пов'язане з поживленням виробництва, є активізація виробничих інвестицій, що забезпечують виробництво конкурентоспроможної продукції як на світових, так і внутрішніх ринках.

Для того, щоб підвищити ефективність інноваційно-інвестиційної діяльності організацій, і як наслідок одержати прибуток і соціально-економічний ефект, необхідно сформулювати достатнє фінансове забезпечення.

Дослідження показали, що найбільша ефективність вкладень в інновації там, де підприємець має можливість одержувати зверх прибутки. Основними джерелами інвестицій можуть виступати асигнування бюджетів всіх рівнів, іноземні інвестиції, власні кошти організацій, а також акумульовані у формі фінансового капіталу тимчасово вільні кошти організацій і установ, заощадження населення.

Переважає більшість підприємств із тривалим технологічним циклом виробництва в умовах інфляції не змогли зберегти власні оборотні кошти, що спричинило складність їх фінансового становища. Хоча основним джерелом інвестицій має бути власний прибуток і амортизаційні відрахування. Використання власних ресурсів істотно знижує ризик неплатоспроможності й банкрутства підприємства, і при цьому управління цілком зберігається в руках його засновників [1, с. 278].

Світова практика показує, що 80-90% інновацій у світі фінансуються промисловими компаніями переважно за рахунок власних фінансових коштів.

На Заході найбільш популярним способом збільшення власних коштів компанії є емісія акцій. Однак на відміну від інших джерел фінансових коштів цей ресурс є платним, оскільки акціонери придбають акції розраховуючи на дивіденди. Недостатній розмір дивідендів може призвести до того, що акції, які щойно випускаються для фінансування інноваційної діяльності виявляться нерозміщеними. В Україні корпоративні відносини

перебувають у стадії формування, тому емісії цінних паперів під інноваційну діяльність (різновид залучених коштів) здійснюються досить рідко.

Для фінансування інноваційно-інвестиційних процесів підприємці використовують позикові кошти. За винятком безпроцентних позичок позиковий капітал видається на умовах зворотності, терміновості й платності, тобто являє собою кредити в різній формі.

Поряд із традиційною формою кредитування в інвестиційно-інноваційній діяльності широке поширення набули лізинг, форфейтинг і франчайзинг.

Згідно довгострокової оренди (лізингу) машин і устаткування в разі закінчення лізингового договору орендар може повернути орендодавцеві орендоване майно або викупити об'єкт лізингу за залишковою вартістю.

Форфейтинг забезпечує інвесторові за відсутності достатніх коштів для інновацій випуску комплекту векселів. Строки погашення векселів рівномірно розподілені в часі. Таким чином, інвестор одержує відстрочку у платежах і гарантії банку щодо забезпечення платежів.

Найбільш повною фінансовою схемою залучення інвестиційних ресурсів в інноваційну діяльність є франчайзинг. Крім фінансових коштів за договором франшизи інноватору можуть бути передані нематеріальні активи: технології, ноу-хау, торговельний знак, репутація фірми і т. ін.

Отже, формування інноваційно-інвестиційного потенціалу України в умовах міжнародної інтеграції потребує багатоваріантності джерел формування інвестиційних ресурсів для забезпечення високого ступеню готовності господарюючих суб'єктів щодо пошуку, розробки та впровадження нововведень.

Список використаної літератури

1. Гриньов В.М. "Інвестування" [Текст] : підручник / В.М. Гриньов, В.О. Коюда та ін. – Київ : Знання. – 2008. – 440 с.

Гончарова, М. Л. Фінансування інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств [Текст] / М. Л. Гончарова, О. А. Розкошна // Фінанси України: матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції (19-20 травня 2010 р.) : в 7 т. - 2010. – Т. 5. – С. 35-37.